

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: **A piaristák 300 éves jubileuma**

Forrás:

Órai Újság

Bp.

1922. III. 12.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

271.19

Hely

Idő

"16/19"

Személy

Helyszám

A piaristák háromszázéves jubileuma.

Szinger Kornél rendfőnök nyilatkozata. — Külsőségek nélkül, csendben ünnepelnek.

— Saját tudósítónktól. —

A halk és visszavonulásokban nemes piarista-rend március 25-én hatalmas kulturtevékenységének egy újabb állomásához ér. Idén lesz háromszáz éve, hogy Rómában Calasanti szent József iskoláját, illetve az iskolában tanító pap-tanárokat különrenddé emelte XV-ik Gergely pápa. Akkor már szorgos munkájukkal az ifjúság nevelésében, a vallásos áhitat ápolásában igen szép eredményeket szereztek.

Calasanti szent József ényerve családi örökségét, tanítani kezdett. Minden vagyonát és magasztos szellemét, tehetségét az ifjúság nevelésének, a zsenyek ápolásának szentelte. Iskoláját 1597-ben nyitotta meg, 1617. március 25-én pedig szerzetes lett. Rövid idő alatt ambiciózus és buzgó társakat talált maga körül, akik nem csak személyének, hanem eszméjének is fanatikus hívei voltak. Mintha saját gyermekei lettek volna, úgy ápolta, tanította, a hozzá járó kisgyerekeket, és egyben a kinyilatkoztatás áhitatos igazságait is magyarázta nekik. Így lett Calasanti szent József szűkkörű iskolájából kegyes tanító rend.

A római iskolákhoz igen rövid időn belül külföldiek is csatlakoztak. Legelsőek voltak ezek közül az alapító

rokonai, a spanyolok, akik teljes buzgalommal követték a római paptanár módszerét és a római iskola mintájára ők is tanítani kezdtek. A renddé emeléskor ezek is mind beolvadtak a piaristák kebelébe.

Magyarországon a külföldhöz hasonlóan piarista iskola létesült. A legelső ház Podolinban volt, amely akkoriban a Lengyelországnak elzárított városok közé tartozott. Alapítója herceg Lubomirszky Sztaniszló volt, aki igen hathatósan támogatta őket úgy vagyoniilag, mint minden tehetségével szellemileg is. Tehát 1642-ben Magyarországon is tanítani kezdtek a piaristák. A podolini házat, amelyet elődeiktől, a jezsuitáktól vették át, 1717-ben alapították meg.

A piaristákkal kezdetben Magyarországon nem csak tanítással, hanem igen intenzív hitoktatással is foglalkoztak. Az ő érdemük a protestantizmus elterjedése után a Felvidék és az Alföld keleti részének katolizálása. Ugyancsak az ő érdemük a Felvidékek, különösen a tót részeknek magyarosítása. Nagy Károly katolikus vallásra való térése szintén a piaristák nemes munkája volt.

Azóta, tehát körülbelül 300 éve a piarista iskolák száma állandóan szá-

porodott. A háború végéig Magyarországon 23 funkcionáló gimnáziumuk, három calasantinumuk (papnevelőjűk), több konviktusuk és számos nagyobb birtokuk volt. A megszállások következtében tetemesen csökkent a rendházak száma, így most már a szabad területeken csak tíz gimnáziumuk van. A megcsonkítás hármennyire is sújtotta a rendet, az energiájuk nem csökkent, sőt még sokkal intenzívebben végzik építő munkájukat. A megszállott területekről menekült tanárokat nem egy vidéki házukba fogadták és evvel is szaporították tanerőik számát, amely az ifjúság nevelésében tetemes segítséget jelent.

A cseh megszállás alatt lévő Felvidéken, az elszakított nyugatmagyarországi részekben és szerb okupáció alatt lévő délvidéken a magyar tanítást beszüntették, így az ott levő gimnáziumokat kénytelenek voltak vagy átadni az illető hatóságoknak, vagy ha ezt nem kellett megtenniük, ugyancsak üressé váltak. A román megszállás alatt lévő hegyekben, mint Kolozsváron, Temesváron stb. még taníthatnak magyarul, de természetesen tantervük görögül megváltozott, mert a magyar történelem tanítását a magyar irodalom előadását és a külön magyar geográfia oktatását, — amely nekik mindig primer fontosságú volt — abba kellett hagynia.

Munkatársunk a piaristák háromszáz éves jubileuma alkalmából felkereste Szinger Kornél rendfőnököt, aki volt szíves a következő nyilatkozatot tenni:

— Először hangsúlyoznom kell, hogy a mostani jubileumot nem fogjuk nyilvánosan megünnepelni, sőt

még iskolai ünneppé sem avatjuk állomásunknak ezt a napját. Ennek oka van, többek között az, hogy a mostani jubileum nem az első piarista iskola megnyitásának háromszázéves jubileuma, hanem csak a piarista rend emelésének ünnepe. A másik ok, hogy nem csináljuk ünnepünket nyilvánosan, az, hogy ezelőtt 5 évvel, amikor a pesti rendházat lebontották a budapesti iskolánk főnállásának kétszáz éves állomását országos jellegű hálaadó ünneppé emeltük. A mai időben, amikor az ország ilyen szerencsétlen napokat él, különben sem méltó hozzánk, akik mindig a szerénységet, az egyszerűséget hirdettük, hogy díszes jubileumot csináljunk. Minden mozdulásunkban és lélegzésünkben érezzük az ország megcsonkításának kimondhatatlanul súlyos voltát és emiatt is újra csak azt mondhatjuk, amit főnállásunk óta mindig mondhattunk, hogy egyszerű, áhitatos és szorgos munkára van szükség.

A nehéz pillanatokban úgy érezzük, hogy nekünk példát kell statuálnunk viselkedésünkkel. Egyébként kötelességünknek érezzük, hogy jubileumunkat szerény, de annál bensőségesebb egyházi hálaadás formájában megtartjuk. Március 25-én délelőtt a rendes diák mise keretében, egyszerű prédikációval fogjuk tudtára adni főleg az ifjúságnak és jelenlevő idegeneknek is a nap jelentőségét.

A Kegyes tanítóréndiek munkáját nem kell méltatnunk. A magyar kultúra kiépítésében, sőt nemcsak a kiépítésében, hanem a fundamentum lerakásában igen tevékeny munkát fejtettek ki. A jezsuiták és piaristák adták

az országnak örökké a legigazibb, a
lelelküismeretesebb és nemcsak tani-
tásban, hanem nevelésben is a legnagyobb-
szerűbb iskolákat. Hatalmas és igen
tekintélyes névsort állíthatnánk össze
azokból, akik a piaristáktól kerültek
ki és ugy a multban, mint a jelenben
az irodalom, a művészet, a politika és
a társadalom legjelesebbjei voltak.
Hiába próbáljuk most röviden össze-
foglalni az ő kulturmisziójuknak törté-
netét, mert csak az tudja igazán,
hogy mennyire magasztos, magyar és
minden megnyilatkozásukba monu-
mentálisan komoly munkát végeztek,
akik átlépték azt a küszöböt, amelyre
föl van írva: *Scholae Piae Pauperum.*